

РІШЕННЯ

VIII Науково-практичної конференції
«Безпека життєдіяльності в XXI столітті»
Україна, м. Дніпро, 19-20 листопада 2020 року

Організатори Міжнародної науково-практичної конференції «Безпека життєдіяльності в XXI столітті»: Міністерство освіти і науки України; Міністерство Юстиції України; Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»; Академія будівництва України; Міжнародна академія наук безпеки життєдіяльності та екології; Міжнародна інженерна академія; Державна служба України з надзвичайних ситуацій; Державна служба України з питань охорони праці; Обласна організація профспілки працівників будівництва ПБМ; Європейська асоціація безпеки; ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»; Національний університет цивільного захисту України, Дніпропетровський науково-дослідний інститут судових експертиз.

Метою Міжнародної науково-практичної конференції є сприяння впровадженню Європейських стандартів в українському середовищі, а також виконанню зобов'язань на забезпечення імплементації Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, культурного виховання населення на принципах демократії, захисту прав людини, покращення людського життя та захисту територіальної цілісності України.

На пленарних засіданнях та в дискусіях були розглянуті питання:

1. Безпека життєдіяльності людини;
2. Охорона праці;
3. Цивільний захист;
4. Промислова безпека;
5. Екологія;
6. Технологія будівельного виробництва;
7. Конструкції будинків і споруд;
8. Матеріалознавство;
9. Містобудування та архітектура;
10. Системи життєзабезпечення.

Учасники конференції відзначили, що в Україні залишається досить високий рівень травматизму і професійних захворювань, і також звернули

увагу на те, що залишаються законодавчо не врегульованими значна частина питань профілактики травматизму, державного нагляду, правового статусу служб з питань охорони праці та їх кадрового забезпечення, фінансування фундаментальних і прикладних досліджень в галузі безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту, розробки сучасних засобів колективного та індивідуального захисту.

Держпрацею України та Міністерством освіти і науки України проведено аналіз виконання вимог законодавства з питань безпечної життєдіяльності населення (охорона праці, охорона здоров'я, пожежна, радіаційна безпека, безпека дорожнього руху, цивільний захист, попередження побутового травматизму тощо), в тому числі закладами вищої освіти організації навчання студентів.

В листі керівникам вищої освіти МОН від 13.04.2018 р. № 01/9-234 визначено, що освітніми програмами та навчальними планами не передбачено формування у студентів знань, умінь та навичок щодо забезпечення необхідного рівня безпеки життєдіяльності як з особистої безпеки, так і безпеки тих, хто їх оточує.

Спостерігається негативна тенденція виключення з навчальних планів, особливо гуманітарних спеціальностей, вивчення питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, цивільного захисту населення та території, основ надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах, а також виключення з навчальних програм студентів дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Охорона праці», «Цивільний захист» і навіть скорочення кафедр безпеки життєдіяльності, внаслідок чого ми втрачаємо науково-педагогічні кадри, які вивчають та викладають питання безпеки життєдіяльності.

Враховуючи зазначене, МОН було запропоновано під час засідань вчених рад закладів вищої освіти розглянути питання щодо організації навчання студентів всіх спеціальностей за дисциплінами, які відповідно передбачають формування у студентів:

– що навчаються за освітнім ступенем бакалавра – здатності до відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях (основи охорони праці, безпека життєдіяльності);

– що навчаються за освітнім ступенем магістра – здатності до ініціативності, відповідальності та навичок до превентивного і аварійного

планування, управління заходами безпеки професійної діяльності, уміння приймати рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях. Знання міжнародних норм і законодавства України у сфері безпеки життєдіяльності населення, системи управління охороною праці та цивільного захисту (охорона праці в галузі, цивільний захист).

Проведений аналіз показав, що останні 2 роки після прийнятого рішення МОН не відбулося позитивних змін з виправленням підготовки майбутніх фахівців з питань охорони праці та цивільного захисту.

Відповідно до постанови КМУ від 29 квітня 2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (далі – Постанова № 266), спеціальність «Охорона праці» фактично скасовано як окремий напрям. Її поєднали зі спеціальністю 263 «Цивільна безпека», що переважно стосується захисту від надзвичайних ситуацій. Однак, відповідно до кваліфікаційних вимог до посади інженера з охорони праці, претенденти зобов'язані мати освіту за відповідним напрямом підготовки, тобто з охорони праці. Це суперечить вимогам статей 291, 296, 419, 420, 426 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Підвищення ролі системи охорони праці в Україні є велінням часу. Вбачаємо, що на виконання розпорядження КМУ від 12 грудня 2018 р. № 989-р «Концепція реформування системи управління охороною праці в Україні» потрібно забезпечити підвищення ролі закладів вищої освіти та науково-дослідних інститутів у підготовці фахівців для підприємств і органів влади з питань безпеки та гігієни праці.

Враховуючи актуальність підготовки майбутніх фахівців безпеки як основної складової вищої освіти, Міжнародною Науково-практичною конференцією було прийняте рішення звернутися:

1. До Кабінету Міністрів України.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266, якою затверджено перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, спеціальність «Охорона праці» була фактично скасована як окремий напрям та частково залишилася у рамках спеціальності 263 «Цивільна безпека» переважно в аспекті захисту від надзвичайних ситуацій, що робить неможливим виконання вимог ст. 291, 296, 419, 420, 426 Угоди про асоціацію України з ЄС від 27 червня 2014 року. Натомість кваліфікаційні вимоги до посади інженера з охорони праці

зобов'язують претендентів мати освіту за відповідним напрямом підготовки, тобто з охорони праці.

Враховуючи вищезазначене, просимо Вас розглянути можливість внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» щодо внесення до переліку спеціальностей в галузь знань 26 «Цивільна безпека» окремих спеціальностей 263 «Цивільний захист» та 264 «Охорона праці».

2. До Міністерства освіти і науки України, науково-методичної комісії з цивільної безпеки, Науково-методичної ради МОН України, Галузевої експертної ради за спеціальністю 26 «Цивільна безпека» в Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти.

Враховуючи високий рівень травматизму та смертності в державі, для підвищення ефективності в питаннях безпеки життєдіяльності в різних сферах, зосередити зусилля на бездоганне виконання розпорядження Міністерства освіти і науки України № 1/9-234 від 13.04.2018 р. «Щодо навчання студентів з питань безпеки життєдіяльності».

3. До Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної служби з питань праці України.

З пропозицією підвищити нагляд за виконанням вищими закладами вимог КМУ від 12 грудня 2018 р. № 989-р «Концепція реформування системи управління системи управління охороною праці в Україні» та вимог ст. 39 Кодексу цивільного захисту України та у відповідності до пункту 20 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого Постановою Кабміну України № 592 від 26.07.2018 р. «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 р. № 304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017 р. № 1514) навчання здобувачів освіти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

4. Рекомендувати Центральним державним органам виконавчої влади найближчим часом створити банк провідних фахівців в області безпеки життєдіяльності, охорони праці, цивільного захисту. Вважаємо за доцільне при розробці комплексних програм безпеки життєдіяльності населення в усіх сферах життєдіяльності притягати фахівців ВНЗ України.

5. Враховуючи недостатнє фінансування науково-технічних програм, передбачити в регіональних бюджетах витрати на розробку і реалізацію комплексних програм з реалізації національної політики в області безпеки життєдіяльності.

6. Враховуючи актуальність безпеки життєдіяльності як однієї зі складових Національної безпеки країни, вважати необхідним проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Безпека життєдіяльності в XXI столітті» із залученням провідних фахівців і Центральних державних органів виконавчої влади.

7. Розмістити рішення конференції на сайті ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

8. Провести X Міжнародну науково-практичну конференцію «Безпека життєдіяльності в XXI столітті» в м. Дніпро на базі ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» в жовтні-листопаді 2021 року.

Голова Оргкомітету
VIII Науково-практичної конференції
«Безпека життєдіяльності в XXI столітті»
ДВНЗ ПДАБА,
Ректор ДВНЗ ПДАБА
д.т.н., професор

Микола САВИЦЬКИЙ

Член оргкомітету
д.т.н., професор, зав. кафедри БЖД
засл. діяч науки і техніки України

Анатолій БЄЛІКОВ